

Unió sense temps

Unió és un partit sense temps. Mai no ha tingut temps. Neix el 1931 i s'avança al futur. La democràcia cristiana és la bola de vidre que veu els totalitarismes: el nazisme, el feixisme, l'estalinisme... I Unió treu el cap en una Catalunya que vol veure més que mai i en una Espanya amb un cos gegant ancestral, malgirbat, que estripa la camisa de modernització republicana. No té temps. No té espai. Són incomprendibles: defensen una Catalunya amb Estat propi, republicana, la justícia social i són cristians. Malgrat la claredat, el prestigi, l'honoradesa, la lleialtat. No tindrà temps i serà el símbol més exacte, precís, mortífer de la Catalunya atrapada entre el roig i el negre. Assassinats els 1936 per catòlics i els 1939 per catalanistes.

No tindrà temps tampoc en una dictadura que va fustigar el partit: perseguits, apallissats, condemnats, empresonats. No tindrà temps quan la democràcia cristiana reconstrueix l'Europa de postguerra: el futur no arriba ni per a Unió ni per a Catalunya. No tindrà temps però va lluitar contra el temps. Una carta del polític i escriptor Claudi Ametlla d'Acció Catalana al seu col·lega a l'exili Lluís Nicolau d'Olwer, ex-ministre de la República, el 1959 ho diu tot: "A Catalunya tots els partits anteriors a la guerra han de considerar-se morts. Però cal fer una excepció per la Unió Democràtica, la força que més ha fet contra Franco, mercès a les seves connexions internacionals". Però Unió tornava a quedar-se sense temps. El comunisme, el trotskisme, el maoisme... la sopa de lletres inundava la política antifranquista dels anys 60 i 70.

Més de quaranta anys lluitant contra el temps. Unió arriba a la democràcia com un partit esgotat. Esbufegant. Com un vaixell a port després d'un naufragi etern. No defalleixen i encara creuen que

FRANCESC
CANOSA FARRAN

els arribarà el temps amb la democràcia. Per això Unió és el primer partit de tot l'Estat que arrisca sense legalitat i celebra un congrés des de la guerra el 1976. Se senten coses increïbles. Del més enllà. Un ex-franquista i ferm democratacristià espanyol, Joaquín Ruíz Jiménez, defensa l'autodeterminació de Catalunya. Ha arribat el temps d'Unió?

El seu líder, Anton Cañellas, creu que sí. Però... a Espanya. Proposa que el partit s'abraci a la UCD d'Adolfo Suárez. El partit va espernegar. Obeir Espanya? I al Congrés de Sants de 1978 es va expulsar Cañellas. Un silenci sepulcral va envair la sala: ni aplaudiments, ni crits, ni res. El fantasma Cañellas sempre ha sobrevolat Unió. Però la coalició amb Convergència va ser un *lifting*. Unió eren les medalles d'un partit amb història, màrtirs, i les connexions internacionals. Potser Unió tindrà temps.

Josep Antoni Duran i Lleida posa un nou rellotge a unió. Jove. Silenciós. Treballador. Militant des de 1974. El 1982 serà president del comitè de govern. Diputat al Congrés. Al Parlament Europeu... Acumula càrrecs i visibilitat. I una Unió històricament de quadres acaba tenint una cara amb temps propi. Dos línies de temps: de 1931 a 1982. I de 1982 a ara. Han xocat dues línies temporals. I també s'ha esberlat la paradoxa d'Unió: un partit amb tanta història i sense explicació clara. Però només en unes setmanes tothom han entès Unió de cop.

Dissolució de sobret de cafè. Detonació controlada. Malgrat membres de Convergència, i també d'Unió, creien que això era una crisi més. Malgrat la frase: "Això ja ho hem vist altres vegades". Molta gent no estava entenen que el partit -i el país- sense temps se li estava acabant novament el temps d'uns altres temps. Si estirem la línia de temps veurem que un partit que fa uns anys tenia 12 mil militants ara en té 4 mil. L'esmicolament s'arrossegava des de feia anys. Els militants marxaven, abandonaven. Una idea repetida: Duran, la direcció ha perdut sensibilitat amb la gent. Marxaven militants que idolatraven Duran. Marxaven quan encara ningú sabia que arribaria un juny de 2015. Marxaven i deien: "El que em sap més greu és deixar aquest partit"

Al partit sense temps hi havia altres línies de temps. La Unió de Joves dels noranta i principis de segle és un organisme independent. El 1998 hi ha una imatge inèdita: una filera de joves d'Unió amb estelades al Penal de Burgos per homenatjar els seixanta anys de l'assassinat de Manuel Carrasco i Formiguera. Un dels líders és Antoni Castellà. Són joves que tenen un discurs clar: "Ara, seixanta-cinc anys després de la seva creació, Unió de Joves és una realitat vigent i consolidada, en la mesura

SALVADOR LLOSA

**EL FANTASMA CAÑELLAS
SEMPRE HA SOBREVOLAT
UNIÓ, PERÒ LA COALICIÓ AMB
CONVERGÈNCIA VA SER
UN 'LIFTING'**

**UNIÓ SABIA DES DE FEIA ANYS
QUE TINDRIA UNA BATALLA
FINAL, I HI HAURÀ BATALLA
PER LES SIGLES, QUÈ ÉS UNIÓ?
QUI ÉS UNIÓ?**

que els motius que ens animen encara són vigents i vàlids: lluitar per una Catalunya lliure, lluitar per una societat solidària. De fet, la societat i la nació actuals fan encara necessària la nostra reivindicació de Manuel Carrasco i Formiguera, d'Amèlia Codorniu, de Pau Romeva, de Miquel Coll i Alentorn... Són els nostres referents, que ens criden a no adoptar una posició còmoda davant d'un país a mig fer". Sona aquesta música aquests dies, oi? Un embrió dins del partit. Un embrió que anava creixent i que es va trobar amb una altra línia de temps que venia d'un oceà de temps.

El 2009 neix Sobirania i Justícia. Organització independentista. Promogu-

da per Agustí Bassols, històric dirigent d'Unió des de 1946 i ex-conseller dels Governos Pujol. S'hi sumen altres dirigents històrics d'Unió, també de Convergència i de la societat civil. És el naixement de l'independentisme amb corbata. Avis del 1931 al futur. El 2015 s'han trobat els avis i els nets d'Unió.

Unió sabia des de feia anys que tindria una batalla final. Un abans de la pluja. Partit cada cop més prim. Sense espai. Sense temps. Ha hagut de decidir com sempre havia fet. La diferència és que ara no decideix a una. Litigi de sigles. Hi haurà batalla. Què és Unió? Qui és Unió? És la mateixa pregunta que es respondrà el 27S: Què és

Catalunya? Unió és la metàfora del país. El país, i el partit, que el 1931 ja defensava l'Estat propi? O l'autonomista dels anys 80? De fet, la veritable pregunta que plantejava Unió no era la de la consulta del 14J. És el que ha passat. S'avança, novament, al futur i clarifica el futur. El sector sobiranista d'Antoni Castellà ho té clar i actua amb conseqüència: sap quin és el seu futur. El sector Duran-Espadaler no té clara la seva suposada claredat: no sap quin serà el seu futur. Però és igual: ja s'ha acabat el temps. Som al futur.

Periodista